

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקסח ♦ שנה יב ♦ תשפ"ד

שמיני עצרת - שמח"ת ♦ וזאת הברכה

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרוך רבינו עט"ר שליט"א

ביום השמיני עצרת תהיה לכם, כל מלאכת עבודה לא תעשו (במדבר כט, ל)

נחלקו הפוסקים האם יום זה נקרא חג, דעת הרמ"א, שאין שום מקום שמופיע בו שיום זה מכונה כחג ועל כן אין לקרותו חג. וכן כתב הרמ"ע פאנו דאין שמיני עצרת נקרא חג בכל התורה כולה ולא בדברי קבלה.

אולם השו"ע ורוב הפוסקים נקטו, שיום זה נקרא חג (אור זרוע ואליה רבה והיא דעת הלבוש, מג"א ופרי מגדים). בביאורי הגר"א הביא מקור לכך שקרוי חג, מהגמרא בסוכה בדף מח., שם כתוב, 'והיית אך שמח' לרבות לילי יו"ט האחרון לשמחה (וכ"ש היום שהלילה טפל אליו, רש"י שם).

הנפק"מ בין הדעות, האם אומרים חג בנוסח התפילה, שלדעת הרמ"א, אומרים בתפילת שמונה עשרה 'את יום שמיני עצרת הזה'. משא"כ בשו"ע מופיע הנוסח 'את יום שמיני חג העצרת הזה'.

נידון נוסף מופיע בפוסקים, ע"פ רוב הדעות ששמיני עצרת נקרא חג, האם הוא מוגדר כחג בפני עצמו (דעת הגר"א), או שהוא המשך של חג הסוכות (ט"ז), כפי המשמעות מכך שקרוי 'שמיני' וגם מהמשמעות 'עצרת', כפי שמבאר רש"י עה"ת (ויקרא כ"ג ל"ו) שעצרת הכוונה 'שהיום השמיני עצרת ממנו'.

הט"ז מביא ראיה לשיטתו מפסק השו"ע ביו"ד סימן ר"כ ס"כ, שהאוסר את עצמו מבשר בחג הסוכות, אע"פ שלא אמר בפירוש שיהיה אסור אף בשמיני עצרת, הדין הוא שאסור בבשר גם בשמיני עצרת, מוכח א"כ שהוא חג אחד ולכן יהיה אסור בכלו כולל שמיני עצרת. אולם בפרי מגדים דחה שאין ראיה משם, כי אפש"ל שהטעם הוא משום שהולכים אחר לשון בני אדם.

הנפק"מ בין הדעות מתבטאת באופן אמירת הנוסח הנ"ל, שלדעת הט"ז, אומרים בנוסח התפילה 'את יום שמיני עצרת החג הזה' והפ"י שהוא עצרת לחג הסוכות שהרי לשיטתו אינו חג לעצמו אלא המשך לחג שקדם לו. אולם לגר"א מוילנא, עיקר הנוסח הוא כפי הנוסח המופיע בשו"ע, שאומרים 'את יום שמיני חג העצרת הזה'.

במהרש"ל מקיים את הנוסח של הט"ז על פני הנוסח של השו"ע, אך מטעם אחר, כדי שלא להפסיק בין שמיני לעצרת, שהרי בפסוק הם סמוכים זה לזה והוא שם אחד.

בפרי מגדים כתב, שע"פ כל הנוסחאות אין לומר את המילה 'העצרת' עם ה', אלא צריך לומר 'עצרת'.

והיית אך שמח מובא בגמרא (סוכה מח א) לרבות לילי יום טוב האחרון של חג. המפרשים נתקשו, האיך מרבים מכאן שמחה לילי יו"ט אחרון הרי בכל מקום "אך" הוא לשון מיעוט? תירץ בזה הגה"ק רבי שאול בראך זיע"א בעל משמרת אלעזר, שגם אחרי ר"ה ויום כיפור ישנה איזשהו חשש בליבו של אדם אם אכן יצא זכאי לגמרי בדינו, אבל אחרי הושענא רבה כבר מקבל "פיתקא טבא", וסמוך ובטוח ליבו בישועתו, ובליל שמיני עצרת הינו כולו שמח. ומעמיס בזה את כוונת הדרש בגמרא: והיית אך שמח – לרבות לילי יום טוב האחרון, דהיינו שבאיזה שעה נשאר האדם אך שמח בלי שום עצב ודאגה? בליל יום טוב האחרון אחרי הושענא רבה.

והרה"ק השפת אמת זי"ע הסביר כי על ידי הכ"א ימים מראש השנה עד שמיני עצרת נתברר עתה השמחה, שכמו שכתוב בתנא דבי אליהו שמחת מתוך יראתי, שהשמחה הבאה על ידי יראה היא זכה וברורה.

בספה"ק שם משמואל מפרש הגמרא (סוכה מ"ח) והיית אך שמח לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה. משמע דעיקר השמחה היא בסוכות דבו כתיבא השמחה, ושמיני עצרת מרבויה דקרא מפקא ליה... ונראה לומר דהנה כבר אמרנו הטעם שבשבת אין חיוב שמחה רק ביום טוב, דשמחה היא מכחות הלב, אבל המוח הוא בקרירות ובחשאי, ושבת היא יומא דנשמתא שהוא במוח, על כן אין בו חיוב שמחה, אלא ביום טוב שיש בו רק תוספת רוח ולא תוספת נשמה כידוע, ומשכן הרוח הוא בלב, על כן יש בו חיוב שמחה. וכעין זה יש לומר דסוכות הוא זמן קירוב באהבה כמו שכתוב (שה"ש א') "הביאני המלך חדריו נגילה ושמחה בך", ואהבה היא מכחות הלב, על כן יש בו תוספת שמחה, ושמיני עצרת הוא במעלה יותר כדמיון מוח על הלב, על כן אין בו כל כך תוספת שמחה.

שמיני חג העצרת

הנה בכל החגים אנו מזכירים את המילה "חג" לפני שקוראים בשם החג "חג המצות הזה זמן חרותנו, חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו" "חג הסוכות הזה". רק בשמיני עצרת אנחנו אומרים: "שמיני חג העצרת". וצריך להבין במה נשתנה "שמיני עצרת" מכל החגים

אמנם הט"ז כתב שלא לומר יום חג שמיני עצרת הזה, דסבירא ליה, כי בכך משמע שהוא חג בפני עצמו אלא יש לומר יום שמיני העצרת חג הזה לרמז שאינו חג בפני עצמו אלא מחמת הסוכות שהוא שמיני לו, ונקרא עצרת של חג דהיינו הטפל לחג. והביא שכן דעת מהרש"ל בתשובה (סוף סי' ס"ד). וכן מובא במהרי"ל (נב, ב) שמכח סברא זו כתב שלא לומר חג שמע"צ, ע"ש.

ובדרך דרוש מבאר הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זי"ע כי בכל הרגלים, מאורע שארע הוא הגורם והסיבה לחג, אנו חוגגים את חג הפסח על שום יציאת מצרים. אנחנו חוגגים את חג הסוכות על שום כי בסוכות הושבתי את בני ישראל, וחג השבועות נחגג משום שנתנה בו תורה. לעומת זאת שמיני עצרת אינו נחגג משום מאורע שקרה. בשמיני עצרת הקב"ה עוצר אותנו ליום נוסף כי קשה עליו פרדתנו.

חַתַּן תּוֹרָה וְחַתָּן בְּרֵאשִׁית

פעם ראו עם הארץ ששש ושמש בשמחת תורה, ושאלוהו לשמחה מה זו עושה, וכי מה שייכות יש לך עם התורה הקדושה שאתה שמח כל כך בשמחתה, וענה ואמר וכי ביום שמחתו של אחי העוסק בתורה לא אשמח עמו. ולי נראה שלכן תקנו קדמונינו שתי חתנים ביום הזה, 'חתן תורה' הוא העוסק בתורה שהשלים לחם חוקו ושש ושמש לגמרה של תורה, ו'חתן בראשית' הוא זה שמקבל על עצמו להתחיל מהיום, ואף הוא בכלל חתני השמחה ביום גדול זה.

'שמיני רגל בפני עצמו' (סוכה מח)

מספרים על הרה"ק הדברי יואל ז"ע שסבל מייסורים נוראים ברגליו, והזהירוהו הרופאים שלא ירקוד בשמיני עצרת ושמחת תורה. אך לא שמע לציווי הרופאים, ואמר בדרך צחות, 'שמיני רגל בפני עצמו' (סוכה מח) דהיינו, בימים אלו יש רגליים אחרות. וידוע לפלא עבודת ההקפות אצל הרה"ק הנ"ל, ואירע פעם שהיה דם שותת ויורד, וכששאלו אותו איך יוכל לרקוד למחר במצב זה. ענה שהרה"ק ר' מענדעלע מרימאנוב ז"ע, היה רגיל לומר בזה"ל 'פיסעלעך הייבסט ענק, לכבוד די הייליגע תורה, עס וועט נאך קומען די צייט וואס עטץ וועט שוין רוען אין רוען' [רגלים, תרימו עצמכם לכבוד התורה הקדושה, עוד יגיע הזמן שתנוחו ותנוחו], עכלה"ק.

ישועות לכבוד התורה

פעם אחת בשמחת תורה, בבית מדרשו של ה'ישמח ישראל' מאלכסנדר, רקד אחד הנוכחים בדרך חריגה, הוא לא פסק לרגע מלרקוד, והניף את ידיו ורגליו בתנועות נמרצות, עד שכמה מהנוכחים הביטו בו בחיור, כפי שמביטים באדם שאינו שפוי לגמרי. הגיב הרה"ק, על מיכל, בת שאול, שלעגה לריקודיו של דוד המלך לכבוד התורה, נאמר שלא היה לה ילד עד יום מותה, והרי חז"ל אמרו שמידה טובה מרובה ממידת פורענות, לכן היהודי הזה, שמבזה את עצמו לכבוד התורה – בטוח אני שיהיה לו ילד בקרוב. ואכן, האישה הזה היה חשור ילדים, ובאותה שנה נולד לו בן

רפואת הבת

בתו של הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל חלתה בחג הסוכות, וכשהגיע יום שמחת תורה הייתה ממש על ערש דוי, ל"ע. כאשר שמח הצדיק בשעת ההקפות כמנהגו, נכנסו אליו החסידים וביקשו שיטכס עצה בדבר ישועה ורחמים לבתו. נכנס הצדיק לחדרה וראה שהיא בדקות האחרונות לחייה. נשא עיניו למרום ואמר: 'ריבונו של עולם, ציווית לתקוע בראש השנה ומאיר תקע, ציווית להתענות ביום הכיפורים ומאיר התענה, ציווית לשבת בסוכה בחג - ומאיר ישב, ציווית לשמוח בשמחת תורה - ומאיר שמח. והנה, עשית את בתו של מאיר חולה מאוד ומאיר צריך לקבל את הדבר בשמחה, כי 'חייב אדם לברך על הרעה בשם שמברך על הטובה'. ולכן מקבל מאיר גם את זאת בשמחה, אולם רבש"ע! הרי הלכה מפורשת היא 'אין מערבין שמחה בשמחה...' מיד החלה החולה להזיע ונתרפא.

חסד בהקפה

מעשה שהיה עם הגה"ח ר' יוסל קאזליק זצ"ל בשנים שעדיין היה דר בזוועהיל, באמצע יום שמיני עצרת – שמחת תורה, פשטה השמועה שצבאם של הרוסיים הגיעו אל תוככי זוועהיל, ובין אנשי הצבא היו הרבה יהודים, והללו לא אכלו ולא שתו כדבעי. תיכף פנה רבי שלומק'ע אל ר' יוסל ואמר לו, קח עמך שק ועבור בכל בתי העיר לאסוף דברי מאכל עבור החיילים היהודים. אמר לו ר' יוסל מיד אחר ה'הקפות' אעשה כדברי הרבי, אך רבי שלומק'ע לא הסכים לו ואמר – התורה הקדושה תגיל ותשמח גם מבלעדי השתתפותך בהקפות, ואילו לאנשי הצבא היהודים אין מה לאכול להשיב נפשם. מיד עשה ר' יוסל כציווי הרבי, משחזר ר' יוסל לבית המדרש ובידו שק מלא עד גדותיו בדברי מאכל שתרמו בני העיר לצרכם של אותם יהודים, אורו פני רבי שלומק'ע, מיהר ולקח את השק, הניחו על כתפיו והחל לרקוד עם השק הקפות סביב הבימה. כי כל כך היה חשוב ונכבד אצלו כבודם של בני ישראל, והדאגה לצרכיהם.

והיית אך שמח (דברים טז, טו) "אך לרבות ליל יו"ט האחרון של חג" (סוכה מח, א) יש לתמוה, והלא 'אך' מיעוטא הוא בכל מקום, ואיך בא כאן לרבות? ויש ליישב על פי דברי המדרש שטיקור מצות השמחה בשמיני עצרת היא לשמוח בה', והנה אם האדם לא יעשה גבול לשמחתו בשבעה ימי החג ויאכל וישתה יותר מדי, לא יהיה ביכלתו לשמוח שמחה שלימה בשמיני עצרת, כמו שמצינו שבערב שבת או בערב יום טוב ימעט באכילה כדי שיאכל בשבת לתיאבון. על כן צריך האדם לשמוח בימי החג במי דה ברורה כדי שיוכל לקיים את מצות שמיני עצרת כראוי. זהו מה שכתוב 'והיית אך שמח', דהיינו שמיעוט השמחה בשבעת ימי החג הוא כדי שיוכל לשמוח אחר כך בשמיני עצרת שמחה שלימה.

(דעת סופר)

פרשת וזאת הברכה

מימינו אש דת למו" (לג, ב)

אש דת שהייתה כתובה מאז לפניו באש שחורה על גבי אש לבנה (רש"י) יש להבין מהי אש שחורה ואש לבנה. הנה בגמרא ביומא דרשו חז"ל דהתורה היא כמו סם, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם המות. ביאר בזה בעל חובת הלבבות דמשום כך נמשלה התורה לאש משום דיש בה את שתי הבחינות שיש באש, מצד אחד היא מאירה ומחממת, אולם מאידך גיסא שורפת היא את מי שלא נזהר בה. זהו שרמז רש"י דאמר "אש שחורה על גבי אש לבנה" דהתורה ביסודה היא אש לבנה המסמלת הצלחה לעוסק בה ועץ חיים לעושה, אולם יש בה גם בחינה של אש שחורה והיא למי שלא הולך בדרכה ובנתיבותיה.

(כתב סופר)

ועזר מצריו תהיה. (לג, ז) אפשר לומר דהכונה הוא ידידוע דגם היצה"ר הוא מלאך עושה רצון הבורא שלכך נברא כדי להסית, אם כן מן היצר הרע בעצמו יכולין ללמוד שמחויבים לשמוע בקול ה', שהוא היצר הרע שמסית הוא ג"כ אך ורק כדי למלאות רצון הבורא, וזהו ועזר מצריו תהיה מן היצר בעצמו תהיה עזר.

(אהבת ישראל)

שמח זבולון בצאתך. (לג, יח) אמר הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר ז"ע שמחה היא עצה לפרנסה כמו"ש (דברים לג) שמח זבולון בצאתך פירש"י הצלח בצאתך לסחורה. למה הוציא הכתוב הצלחה בלשון שמחה, ולא עוד דכתיב שמחה עוד לפני שהתחיל בעסק כי בדרך כלל אחרי שעסק יכול ד לשמוח אלא ע"י השמחה יהי' לו הצלחה עכ"ל. ובזה יובן על והיית אך שמח תרגם יונתן ברם חדון באצלחותא, היינו ע"י החדוה יהיה לו הצלחה וכאמור.

(אמרי שאול)

אשריך ישראל מי כמוך עם נושא וכו'. (לג, כט) הענין הוא דאסור להתגאות, רק זה מותר שלא לירא משום דבר, להתגאות שיש לו פטרון אביו שבשמים, ואפשר על זה רמזו חז"ל (סוטה ה). שמיני שבשמינית מותר, ועל ידי זה הורג הקליפות. וזהו שאמר אשריך ישראל מי כמוך עם נושע כו' ואשר חרב גאותך, רצה לומר דזה הגאווה שאתה יודע שהשי"ת מגן עזרך, הוא לך חרב, שעל ידי זה תהרוג אותם, ואתה על במותינו תדרוך, כלומר על ידי גאווה שלך, הקליפות שמכונה בשם במה (פרדס רמונים שער כג ערך במות), לשון גבהות, תדרוך, דעל ידי גאותם תהרוג אותם, דהם מתגאים בעצמם ולא בהשם יתברך. (קדושת לוי)

ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים. (לד, י) מהו "ולא קם", היה לו לכתוב 'ולא יקום' נביא בישראל כמשה'. אלא, אחת ממעלות משה רבינו על כל שאר הנביאים היתה, שכל הנביאים נפלו בהגלות אליהם הקב"ה, ואילו משה היה עומד שעה שה' דיבר עמו פנים בפנים. זהו שאמר הכתוב "ולא קם עוד נביא בישראל וגו'", כלומר, שלא יהיה עוד כמשה רבינו אשר ידעו ה' פנים בפנים, והוא "קם" ולא נפל, כי הם כן נפלו על פניהם.

(הגה"ק האלוקי רבי שמשון מאוסטרופלי ז"ע)

יש לו זמן ללמוד גמרא או הלכה מה עדיף

לכן לענ"ד עצה לזה היא, שכל אדם ישתדל להיות בקי לכל הפחות בעקרי ההלכות, דהיינו שיראה ללמוד את הרי"ף כולו מהש"ס רק עם פירוש רש"י, ואעפ"י שמלימוד זה לא תהיה לו ידיעה יסודית כראוי, לפחות ידע ממנו את שרשי ההלכות. ואל יחשוב האדם לעצמו שידיעת הרי"ף עם רש"י בלבד היא ידיעה קלושה וימנע עצמו מזה, שהרי הכתוב צווה ואומר (משלי ב, ד) אם תבקשנה ככסף וגו' אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, וכי אם יש לאדם רק מעט כסף ויכול להחזיק בו רק חנות קטנה, לא יעשה מאומה מפני שלא יוכל להתעשר מחנות זו.

וכך הוא לגבי לימוד התורה, וכי מפני שאין לו די זמן, או מפני שכשרונותיו מדי חלשים לדעת את ההלכה על כל חלקיה ימנע את עצמו מלדעת אותה כלל, הלא כמה מאות שנים למדו כלל ישראל את הרי"ף רק עם פירוש רש"י, ובעיני ראיתי רי"ף קטנים שנדפסו לפני כארבע מאות שנה רק עם פירוש רש"י.

ועצה זו של לימוד הרי"ף עם פירוש רש"י מצאתי בספר מעשה רב בשם הגר"א, וכתב שם שיש ללמוד כל יום רי"ף עם פירוש רש"י ולחזור היטב, כי מזה ידע את עיקרי ההלכות של כל מסכת, ויותר מזה, שבלמוד הרי"ף כולו נכללים עיקרי ההלכות של כל ארבעה חלקי השו"ע. ועל אלה המסכתות שאין עליהם רי"ף לקטנו מדברי הרמב"ם מה שהעתיק מהסוגיות לדינא, וקראנו ליקוט זו בשם ליקוטי הלכות.

ואין כוננתנו שיפטור האדם את עצמו ע"י זה מלימוד ההלכות הנחוצות לו למעשה, אלא כוננתנו שבזה יקיים מצות ידיעת התורה שהיא מצוה בפני עצמה, כמו שאנו אומרים בכל יום לפני שמונה עשרה, אשרי איש שישמע למצותיך, זהו לימוד ההלכות הנוגעות למעשה, ותורתך דברך ישים על לבו, זהו לימוד התורה כולה, עכ"ד רבינו החפץ חיים זי"ע.

אבל ודאי שענין גדול ונשגב הוא שיעורי הדף היומי הקיימים בכל קצוי תבל, וכמו שכתב בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ב סימן קי) ח"ל: והנה בדבר עצם למוד הדף יומי שהנהיג הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל ונתקבל בעולם הוא ענין גדול, דהא לבד עצם מצות לימוד תורה שמקיים בכל מה שילמוד אף רק מסכתא אחת כל ימיו, הרי יש מצוה שילמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה. כי לבד משמעות הקראי איתא (קידושין ל) שלימדו אבי אביו מקרא משנה תלמוד הלכות ואגדות ומפורש שם שחייב, ומה שמסיק ולא כזבולון בן דן שלימדו הכל, הוא רק לענין החיוב שעל האב ללמד לבנו יותר מהחיוב שעל אחרים הוא מקרא, כמפורש ברש"י שכתב מכאן ואילך ילמוד הוא לעצמו. ובדאי לעצמו שכתב רש"י הוי ע"י רב ומורה, דלא אפשר ללמוד בעצמו בלא למוד מרב ומורה, וכל שכן קודם שנכתב הש"ס שהיה צריך לקבלה איש מפי איש, אבל הכוונה שמשנה תלמוד הלכות ואגדות שוה האב לאחרים שכולן מחוייבין ללמד בחנם. – ולאחר אריכות מסיים: וקיום מצות לימוד כל התורה יש בלימוד הדף היומי, שהרי ילמדו במשך ז' שנים כל הש"ס, ולכן הוא ענין גדול מאד.

מתוך ספר גם אני אודך
תשובות הרה"ג יקותיאל ליברמן שליט"א

שאלה: אדם שיש לו זמן ללמוד רק כמה שעות ביום, מה עדיף שילמד גמרא או הלכה.

תשובה: כבר הורו הפוסקים דלימוד ההלכה למעשה עדיף בכה"ג, וכלשון המשנ"ב (סימן קנה סק"ג): חייב אדם ללמוד בכל יום תורה שבכתב שהוא תנ"ך ומשנה וגמרא ופוסקים, ובעלי בתים שאינם לומדים רק ג' או ד' שעות ביום, לא ילמדו בגמרא לחוד דבזה אינו יוצא, אלא צריך שילמוד דוקא גם ספרי פוסקים, כל אחד כפי השגתו [שו"ע יו"ד וש"ך שם]. – ושם (סק"ט) כתב: וכשלומד רק מעט, נכון שעיקר לימודו יהיה בהלכות שידע איך להתנהג למעשה וכנ"ל, ואמרו חז"ל על הפסוק אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב, אוהב ה' שערים המצוינים בהלכה, יותר מכל בתי כנסיות וכו', וגם אמרו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, ואם אינו מבין בהלכות ילמוד כל מה שידע, וכעת בזמנינו יש כמה ספרים ממאמרי חז"ל מועתקים על לשון אשכנז ויוכל כל אדם לקרות וללמוד בהם, עכ"ל. וראה באריכות נפלאה בשו"ע הרב (הל' ת"ת פ"ג ה"ד).

וכתב בשו"ת חות יאיר (סימן קכד), ראיתי רבים מבחורים שוגים שלומדים טור חו"מ וסמ"ע, בחרו בדבר שיש בו פלפול ועומק כענין הרוצה להחכים יעסוק בדיני ממונות, והוא אמת, רק שדבר בעתו מה טוב, ואין ראוי למאס מי השלוח ההולכים לאט שיש בהם יפוי כח וזכות, איבעית אימא משום דתדיר שהוא חובת היום שראוי לדעת כל איש ישראל והוא חלק או"ח, ואחריו חלק יו"ד שג"כ מה טוב ומה נעים שידע להבין ולהורות בביתו דברים קלים שהם כביעותא בכותחא או אם יתרמי במקום שאין איש. ואיבעית אימא משום דמקודש שבשני חלקים אלו נכללים תילי תילי מצות חובות הגוף הנה ודקדוקי כפלי כפלים ממה שימצא בחו"מ, עיי"ש.

וכבר כתב הפרישה (יו"ד סימן רמו) והביאו הש"ך (שם סק"ה), דאותן בעלי בתים שאינם לומדים אלא גמרא עם פירוש תוס' אינם יוצאין בזה, וצריכין ללמוד הפוסקים, דרק זה הוי בכלל שונה הלכות. – ואמנם בערוך השלחן (יו"ד שם) העיר על זה, דאם כה נאמר להם לא ילמדו כלל, כי רצונם רק ללמוד דף גמרא בכל יום, והלואי יעמדו בזה, וכל דברי תורה משיבת נפש ומביאה ליראת ד' טהורה.

ומן הראוי להעתיק מה שכתב החפץ חיים בליקוטי אמרים, והביאו דודי הגה"צ רבי פנחס יהודה ליברמן זצ"ל בספרו טוב הפנינים (פ' ואתחנן) עה"פ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך וגו' (דברים ו, ו), ואלו דבריו: ידוע לכל גדול מעלת לימוד התורה שחזר הפסוק עליו כמה פעמים, ורצונו יתברך שתהיה תורתו שגורה בפינו, כמו שנאמר (שמות יג, ט) והיה לך לאות על ירך וגו' למען תהיה תורת ה' בפיך. ושתהיה חקוקה על לבנו, כמו שנאמר והיו הדברים האלה וגו' על לבך, ודבר זה חביב אצלו יתברך מאד, והוא משבח את עמו ישראל בזה, כמו שנאמר (ישעיה נא, ז) עם תורת בלבם, וגם בדברי חז"ל אנו מוצאים (פסחים נ). שלמעלה אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

והנה שיהיה אדם בקי בכל הש"ס הוא כמעט מהנמנע, אם לא ליחידים גאוני הזמן, אך הלא ה' כתב דבר זה בתורתו לכלל ישראל והיו הדברים האלה וגו' על לבך.

נעימות החיים

משלי חיים

ניקיון בשמים

בשמחת תורה, סיפר הבעל שם טוב לתלמידיו:

בבוקר שמחת תורה כולם מתעוררים מאוחר מהרגיל, בשל הריקודים ושמחת ההקפות שביליה הקודם. המלאכים, לעומת זאת, לא אמרו "לחיים" לבילי שמחת תורה והם באים כהרגלם לתפילת השחר. אך כפי שהתלמוד מספר לנו, המלאכים לא יכולים לשיר את שירת הבורא ברקיע עד שעם ישראל עושה זאת בארץ; הם נותרו ללא מעש, והחליטו לנצל את זמנם לערוך ניקיון בשמים.

הם גילו כי השמיים מלאים בחפצים משונים: נעלי בית קרועים, עקבי נעליים שבורים. המלאכים רגילים למצוא ציצית, תפילין וחפצים דומים בשמיים, אך הם מעולם לא ראו דברים שכאלה! הם החליטו לשאול את המלאך מיכאל, סניגורן של ישראל, לפשר הדברים.

"כן" הודה מיכאל, "זו סחורת. אלה הם הנעלים שנתרו מההקפות שנערכו אמש, בהם היהודים רקדו עם התורה". מיכאל הציג בגאווה את הנעלים הקרועות לפי קהילות – אלה הם מעיר קמינקא; אלה ממעזריטש.

"המלאך מט"ט" אמר מיכאל כשהוא מתייחס לאחד המלאכים החשובים ביותר בבית דין של מעלה, "שוזר כתרם לבורא העולם מתפילות עם ישראל. אני אציג היום לבורא העולם כתר מפואר בהרבה, כתר עשוי מנעליים קרועות".

(מתוך שיחת הר"צ מלויבאוויטש)

מושג בתורה

רב גדול נסע ברכבת ולידו ישב אדריכל מפורסם שלא פסק כל הדרך מלהשמיע טענות ומענות נגד התורה, והעז פנים לדבר בגלוי על "תיקונים" בדת וכן על זה הדרך, אמר לו הרב לאן פניך מועדות? לתל אביב, השיבו האדריכל! לתכנן בניית בנין רב קומות, ותוך כדי דיבור שלף מתרמילו מפה ענקית ובו משורטטת תכנית הבניין, והסביר לרב בפרטי פרטים את התכנית. אמר לו הרב: "לדעתי יש לעשות שינויים מעטים בתכנית" ... טרם הספיק הרב לסיים את דבריו, רגז עליו האדריכל ואמר לו: "וכי אתה שאין לך יד ושם באדריכלות, תלמדני כיצד ואיך לבצע את התכנית, והרי למעלה מעשרים שנה עוסק אנכי במלאכה זו?" "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר", השיבו הרב! "למעלה משלושים שנה עוסק אנכי בלימוד תורה ומתעמק בה לאורכה ולרוחבה, ומה לך כי תתווכח עמי ותוציא דיבה על התורה שאין לך מושג בה", לפני האדריכל חפז... (לאור הנר)

ריקודים בשמחת תורה

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מאקאליב זי"ע הסביר את טעם הריקודים והשמחה בשמחת תורה על פי משל לאחד שבא לבית מלון וצוה לתת לו מכל טוב מאכלים טובים, וחדרים נאים

ביותר, וכל מיני תענוגים. כך נשאר הדבר זמן רב, עד שבא בעל הבית אצלו עם חשבון גדול שישלם. אמר לו אין לי לשלם, א"ל הבעה"ב אם כן אמסור אותך למשטרה, שיעמידו אותך למשפט. א"ל ומה יהיה לך מזה, הלא לא תרויח בזה כלום. אך

כיון שאין לי לשלם, ארקוד לפניך ריקודים נאים מה שאני יכול, ועל ידי זה יתרבו הבאים כאן בשביל לחזות ברקדן המופלא

שמציע בעל המלון ללקוחותיו, ותרויח עי"ז ממון הרבה כפי התשלומים המגיעים לך. וכן הוא הנמשל: שבכל הימים נוראים או מבקשים בני חיי ומזוני, ומבטיחים להקב"ה להיטיב את מעשינו, ובהגיע יום שמחת תורה ואין לנו מה לשלם, רוקדים לפניו יתברך בשמחת תורתו, ומכניסין בזה הרהורי תשובה בלבות בני ישראל, ועל ידי זה יתרבו מצוות ומעשים טובים...

(פנינים)

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
באימייל: 3118494@gmail.com

קול קראלי
עדכונים ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים
ממרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו עט"ר שליט"א
074-7962278
שמעו ותחי נפשכם

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקיא
ומעמד הישועות בהר הזיתים
שיתקיים ביום ג' נח ב חשון הבעל"ט
לרגל יומא דהילולא של
הצדיק מקראלי
מורינו ורבינו
אביגדור בן ר' משה
המנו"כ בחלקת גניזת סת"ם סמוך לכביש לאוהל גור

לזכר עולם יהיה צדיק
הגה"ק משה זי"ע
בן הרה"צ שמואל זיע"א
בעל החתם סופר
נלב"ע כ"ה בתשרי ה'ת"ר
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"צ אביגדור מוזס זי"ע
מקראלי
בן אדמו"ר הגה"ק משה זי"ע
מטשערעטעז
נלב"ע שב"ק א' חשון תשנ"ח
ומנו"כ בהר הזיתים ירושלים
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק לוי יצחק זי"ע
בן הרה"ק מאיר זיע"א
מברדיטשוב
נלב"ע כ"ה בתשרי ה'תק"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרבנית רייזל רוס ע"ה
בת הרב שמואל אהרן זצ"ל
נלב"ע יז טבת תשפ"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.